

Tid Tisdagen den 25 september 2012 kl. 17.05 – 18.35

Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset

Justerat Tisdagen den 2 oktober 2012

Per Ankersjö

Mikael Magnusson

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Per Ankersjö (C), ordföranden
Katarina Luhr (MP), vice ordföranden
Jonas Nilsson (M)
Torbjörn Erbe (M)
Per Ola Bosson (M)
Nils Ingelström (M)
Karin Karlsbro (FP)
Mikael Magnusson (S)
Åsa Wester (S)
Mats E. P. Lindqvist (MP)
Stellan F Hamrin (V)

Tjänstgörande ersättare:

Anders Thureson (M) §§ 1-25	för Helena Levy (M)
Eva Runvald (M) § 26	för Helena Levy (M)
Fredrik Canerstam (S) §§ 1-25	för Rana Carlstedt (S)
Måns Lönnroth (S) § 26	för Rana Carlstedt (S)

Ersättare:

Eva Runvald (M) §§ 7-25
Viktor Strååt (M)
Andreas Lundin (M)
Per Johansson (FP)
Måns Lönnroth (S) §§ 1-25
Kristina von Engeström (S)
Charles Berkow (MP)
Belinda Hellberg (MP)
Sara Stenudd (V)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Gunnar Söderholm, Daniel Selin, Emily Tjäder, Gustaf Landahl §§ 1-25, Håkan Andersson, Ingrid Mårtenson, Malin Ekman §§ 1-25, Maria Svanholm, Pia Winbladh Högfors, Åsa Hoffmann, personalföreträdaren Luis Lopez samt biträdande borgarrådssekreteraren Markus Berensson.

§ 1**Närvarorätt**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att medge närvarorätt vid dagens sammanträde till Maria Svanholm, ny enhetschef vid enheten för miljöanalys, Åsa Hoffmann från avdelningen för hälsoskydd samt till personalföreträdaren Luis Lopez.

§ 2**Val av justerare och tid för justering****Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden utser Mikael Magnusson (S) att tillsammans med ordföranden Per Ankersjö (C) justera dagens protokoll.

Justering sker tisdagen den 2 oktober 2012.

§ 3**Anmälan av föregående protokoll**

Protokoll 7/2012 från miljö- och hälsoskyddsnämndens sammanträde den 28 augusti 2012 anmäls.

§ 4**Anmälan av inkomna skrivelser till miljö- och hälsoskyddsnämnden**

Inkomna skrivelser m.m. till miljö- och hälsoskyddsnämnden enligt förteckningar från den 12 september 2012 och den 25 september 2012 anmäls.

§ 5**Anmälan av delegationsbeslut fattade inom miljöförvaltningen****Beslut**

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner redovisningen av delegationsbeslut fattade inom miljöförvaltningen från och med 2012-08-04 – 2012-08-31.

Handlingar i ärendet

Lista över delegationsbeslut ur ECOS för delegationsperioden 2012-08-04 – 2012-08-31.

§ 6**Anmälan av protokoll från rådet för funktionshinderfrågor**

Protokoll 5/2012 från miljö- och hälsoskyddsnämndens och fastighetsnämndens

gemensamma råd för funktionshinderfrågors sammanträde den 20 augusti 2012 anmäls.

§ 7

Tertialrapport 2 2012 för miljö- och hälsoskyddsnämnden

Dnr 2012-12041

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens förslag till tertialrapport 2 samt överlämnar den till kommunstyrelsen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens förslag till omslutningsförändring med 0,2 mnkr för ökade kostnader och intäkter för e-tjänstprojekten.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens förslag till omslutningsförändringar för ökade kostnader och intäkter för Hållbara Järva med 0,4 mnkr.
- 4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens förslag till omslutningsförändringar för ökade kostnader och intäkter för SLB-projekt med 0,8 mnkr.
- 5 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansöker om budgetjustering med 440 tkr ur central medelsreserv 2 i kommunfullmäktiges budget för 2012 för kostnader för naturreservat.
- 6 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansöker om budgetjustering med 2,0 mnkr för i tertialrapport 2 redovisade informationsinsatser rörande kemikalier enligt avisering i kommunstyrelsens ärende angående tertialrapport 1.
- 7 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 12 september 2012.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP), vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Mikael Magnusson m.fl. (S) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:
 1. Delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
 2. Därutöver anföra

Detta ärende hade givetvis sett annorlunda ut om en socialdemokratisk budget hade fått gälla. Nämndens förebyggande arbete, liksom kommunens proaktiva och pådrivande miljöarbete, som ju till stor del också ligger på miljö- och hälsoskyddsämnden, hade fått ett betydligt större utrymme och resurser. Indikatorerna från kommunfullmäktige har i många fall låga ambitioner och är ej pådrivande.

Vi ser det som beklagligt att målen för dygnsmedelvärde för partiklar och kvävedioxid inte uppfylls och hoppas på kraftfullare åtgärder för att förbättra luftkvaliteten till Stockholmarna.

Socialdemokraterna ser positivt på att förvaltningen arbetar hårt med service mot stadens medborgare och håller mycket god standard på denna punkt då detta är något som vi tycker är viktigt.

Vi ser positivt på att förvaltningen höjt sina ambitioner när det gäller sommarjobben från 0 till 2 även om det är olyckligt att man bara lyckades anställa en.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP), Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V).

Reservation

Mikael Magnusson m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V) enligt följande:

Rapporten visar på de stora bekymmer som finns med Stockholm stads miljöarbete. Genom majoritetens nedskärningar på miljö finns idag inte resurser till det långsiktiga, strategiska miljöarbete som behövs för att på allvar lösa de stora miljöproblemen.

Problemen med förhöjda halter av luftföroreningar i Stockholm är fortfarande högaktuella och Stockholm fortsätter att bryta mot lagstiftningen. Det är även uppenbart att arbetet mot bland annat buller, klimatförändringar och rena vatten inte går i tillräcklig takt för att undvika allvarlig negativ miljöpåverkan. Då arbetet med åtgärder inom vattenprogrammet går långsammare än beräknat finns det risk att Stockholm inte heller kommer att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten inom rimlig tid vilket är allvarligt. Ett övrigt problem är avsaknad av plasticitet i budgeten vilket innebär att en snabb omställning mot andra projekt blir svår att genomföra när projekt som renderar intäkter förändras pga av omständigheter som inte nämnden kan påverka.

Vi ställer oss även frågande till alliansens beslut att inte bygga det vindkraftverk som tidigare planerats under projektet Hållbara Järva och ser det som ytterligare tecken på det ointresse som råder inom de alliansanslutna partierna vad gäller att driva ett progressivt arbete för ny teknik som kan lösa energiproblem och

minska stadens påverkan på klimatet.

§ 8

Miljödepartementets promemoria "Effektivare identifiering, beskrivning och bedömning av miljökonsekvenser"

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2012-11677

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förvaltningarnas gemensamma förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner och överlämnar förvaltningarnas gemensamma tjänsteutlåtande som svar på kommunstyrelsens remiss.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens, exploateringskontorets och stadsbyggnadskontorets gemensamma tjänsteutlåtande från den 29 augusti 2012.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Mikael Magnusson m.fl. (S) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:
 1. Tillstyrka förslaget att ta bort treårsregeln i 16 kap 13§.
 2. I övrigt besluta enligt förvaltningens förslag.
 3. Därutöver anföra följande:

Förslag som har som egentligt syfte, eller får som konsekvens, att försvaga miljöskyddet framförs ofta som effektiviseringar utan miljökonsekvenser. Dessa förslag kan möjligen leda till snabbare beslut och genomföranden, men riskerar också att leda till långsiktiga problem som kräver lång tid att reparera. Ett omtalat exempel var SBMI:s förslag om att slopa miljöbalkens stoppregel för förlust av biologisk mångfald i samband med täkter, vilket regeringen sedan genomförde. Ett annat färskt exempel är Jordbruksverkets och Skogsstyrelsens förslag till ändring av reglerna för landsbygdsprogrammet. Svensk miljöhistoria är full av sådana beslut, varav några ännu är aktuella: tunneln genom Hallandsåsen, etablerandet av biokemiska industrier i Teckomatorp etc. Här har folkliga opinioner negligerats, vilket i längden visat sig kostsamt för samhället. Vi anser mot bakgrund av sådana erfarenheter att alla förslag om förmenta förenklingar eller effektiviseringar ska granskas mer noggrant än vad som skett hittills.

Effektivitet i beslutsfattandet, samt genomförande av större

samhällsomvandlingar, kan i enskilda fall råka i strid med allmänhetens möjlighet att överblicka beslutsprocesserna och påverka dessa. Härvidlag bör man skilja på vad som är rena partsintressen av typen not-in-my-backyard-syndrome och fullt legitima granskningar och överprövningar. Treårsregeln riskerar att gruppera samman dessa typer, vilket i längden tenderar att offra den demokratiska processen genom att överföra beslutsordningen till större organisationer och juridiska och byråkratiska sammanslutningar. Att missbruk i överklagandeprocesser ibland förekommer är snarare ett skäl för snabbare beslutsordningar än för begränsningar i allmänhetens möjligheter att sluta sig samman i enskilda frågor. Vi vill därför att nämnden ska tillstyrka förslaget att ta bort treårsregeln i 16 kap 13§.

- 3) Stellan F Hamrin (V) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att avslå förslaget till beslut:

Avsikten med förslaget är att ”effektivisera” balkens bestämmelser. Med detta avses att enbart ärenden som ger störst miljönytta ska prövas på ett seriöst sätt. Detta synsätt är orimligt av två skäl. Dels krävs först en utredning av vilka miljöeffekter ett visst ärende kan ge upphov till, vilket i sig kräver en utredning. Dels menar vi att alla ärenden som ger miljöskador ska prövas. Det är – för att jämföra med brottmål – inte bara mord och dråp som ska prövas seriöst utan också stöld och ofredande.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP).

Reservation

Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Mikael Magnusson m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 9

Överklagande av tillsynsavgift i radonärende

Remiss från länsstyrelsen med dnr 5051-188-12 och 5051-1192-12

Dnr 2011-9698 och 2011-15264

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden yrkar att länsstyrelsen avslår överklagandena och fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens båda beslut av den 8 december 2011.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande med bilagor som svar på länsstyrelsens remisser.

- 3 Miljö- och hälsoskyddsnamnden uppdrar åt förvaltningschefen att företräda nämnden i ärendet.
- 4 Miljö- och hälsoskyddsnamnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 3 september 2012.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

§ 10

Avfallsplan för Stockholm 2013-2016

Remiss från trafikkontoret

Dnr 2012-10155

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnamnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnamnden tillstyrker i huvudsak remissen och godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnamnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 11 september 2012.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnamnden beslutar enligt följande:
 1. Att i huvudsak tillstyrka remissen och godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen
 2. I övrigt anföra följande:

Förslaget till ny avfallsplan är förvisso ett steg i rätt riktning men kan förbättras ytterligare.

För det första saknas mål för hur man medelst renhållningsavgiftens

konstruktion kan främja återanvändning, återvinning och annan miljöanpassad avfallshantering.

Det övergripande målet här bör vara att de som genom eget arbete bidrar till en än mer miljöanpassad avfallshantering genom källsortering och motsvarande, ska premieras. Medan de som inte vill göra detta får betala mer för att få avfallet omhändertaget.

Vidare saknas mål för det trädgårdsavfall, som uppstår i villa och radhusområden. Sådant avfall belastar i dag vanligtvis närmaste park eller naturområde, vilket lätt bidrar till uppfattningar att naturområdet ”är övergivet”, ”inte används” osv. Dessa trädgårdstippar utgör dessutom en grogrund för illegal tippning av annat slag.

Mål 4 Avfallshantering ska vara en självklar del i planeringsprocesserna är bra, men bör utvecklas till att även innefatta delmål för att successivt skapa utrymmen för källsortering. När de s k återvinningsstationerna infördes på Stockholms gator, så var tanken att dessa bara skulle vara ett provisorium till dess att källsortering successivt kunde införas i fastigheterna. Det är rimligt att tro att alla återvinningsstationer i hela Stockholm av olika lokala orsaker inte kan tas bort. Men att med tiden få bort så många som möjligt bör här ställas upp som ett delmål.

Vi vill också understryka förvaltningens synpunkt på att företagets avfallshantering behandlas i för liten utsträckning. T.ex. är avfall från restauranger ett ständigt återkommande problem vid återvinningsstationer. Här skulle man kunna arbeta fram en tydligare sorterings- och avfallshanteringsplan i samband med att restaurangers matavfall blir en viktig råvara för biogas.

Utöver detta behöver hela framtagandet av Avfallsplan för Stockholms stad tydligare förhålla sig till den nyligen framlagda statliga utredningen om ett eventuellt förändrat insamlingsansvar för förpackningar, tidningar, elektroniska produkter, vitvaror och däck.

Rörande snötippning, så är det nödvändigt att skapa möjlighet till snötippning för olika slags vintrar. De snörika vintrar som understundom uppstår, förefaller ur snötippningssynpunkt alltid komma som en överraskning. Det är därför nödvändigt att områden lokalt reserveras för snötippningsändamål, om och när behov uppstår. Snötippning i vatten ska så långt som möjligt undvikas, men kan behöva utövas särskilt snörika vintrar. Därvid bör i första hand tippning i sötvatten undvikas (Mälaren samt övriga sötvattensjöar) men kan tillåtas i högre grad i Saltsjön. På sikt bör snö betraktas som en resurs, möjlig att använda för fjärrkyla, vilket i Stockholm har en ökande efterfrågan.

Angående nedlagda deponier i Stockholms stad, så är det rimligt att anta att dessa i väsentlig grad bidrar till de sk diffusa utsläppen av miljögifter i Stockholm, alltså sådana utsläpp där källan inte med säkerhet kan identifieras. Här behövs fördjupade undersökningar samt därefter ett förslag till åtgärdsprogram. Ett exempel utgör de tre deponierna Högdalstipparna. Den äldsta tippnen, här kallad egentliga Högdalstoppen, innehåller främst aska från det närbelägna Högdalenverket. Den deponin är täckt av ett tätande lerskick, som minskar genomsläppligheten från nederbörd och därpå följande utläckage ur

själva tippen. Vilket är så som nedlagda tippar bäst bör förslutas. För de båda tidsmässigt följande tipparna, "Hökarängstoppen" och "Fagersjötoppen", så har någon sådan täckning med tätande lerskick aldrig utförts. Man har nöjt sig med att täcks avfallsmassorna med schaktmassor, vilka inte har någon tätande förmåga utan medger nederbörd att tränga in i själva tippen, med påföljande i varierande grad kontaminerat utläckage som följd. Utläckaget härifrån rinner sedan via en bäck, Magelungsdiket, ut i den som "Särskilt känslig" klassade sjön Magelungen.

Slutligen saknas referenser till vad Stockholms stad och dess förvaltningar och bolag själva kan göra. En ambitiös avfallsplan förlorar i trovärdighet om den som ställer upp planen inte själv förmår leva upp till den. En intern avfallsplan för detta ändamål bör tas fram, där mål kan ställas upp som gör Stockholms stad till ett föredöme i världsklass.

3) Mikael Magnusson m.fl. (S) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnamnden beslutar att i huvudsak tillstyrka miljöförvaltningens förslag till utlåtande på remissen, men därutöver föreslå följande som svar på remissen:

- Snabb ökning av insamlingen av matavfall för rötning och produktion av biogas.
- Trafik- och renhållningsnamnden ska utreda förutsättningarna för att bygga ut ett system för att torrkonservera och samla in matavfall i Stockholm i stor skala, och påbörja ett eller flera pilotprojekt.
- Ett arbete för att öka tillgängligheten till miljöstationer ska påbörjas, antingen via fler permanenta miljöstationer och/eller via fler och tätare stopp med mobil miljöstation
- Ett nytt taxesystem tas fram, där differentieringen ökas för att bland annat öka incitamenten till insamling av matavfall.
- Förutsättningarna för att ge permanenta bygglov för återvinningsstationer villkorat med avskärmning ska utredas, istället för dagens situation med tillfälliga bygglov.
- Staden ska undersöka möjligheterna att successivt utveckla Stockholms ÅVC:er till kretsloppsparkar med både återvinnings- och återanvändningscentral.
- Staden ska också under perioden finna minst en lämplig plats för en ny kretsloppspark.
- Ett försök att göra det möjligt för stockholmarna att anmäla fulla papperskorgar, så att snabba korgtömningar därefter kan ske
- Staden bör därför utreda förutsättningar för en miljövänlig snösmältningsanläggning
- Därutöver anföra:

Avgörande för att bygga ett modernt kretsloppsbaseerat samhälle är att ha en avfallshantering som fungerar smidigt och uppmuntrar till insamling, återvinning och återanvändning, samt i kombination med resurssnåla produkter fria från giftiga ämnen. Stockholm ligger efter, särskilt när det gäller insamling av matavfall till biogasproduktion. Ambitionerna och insatserna på detta område måste öka rejält. Att snabbt nå det nationella målet på 35 procent insamlat matavfall, som skulle klarats 2010 måste uppnås snarast. Exempelvis bör taxesystemets differentiering utvecklas ytterligare, inte minst för flerfamiljshus. Att det ska vara lätt att vara miljövänlig för medborgarna är avgörande för att vi

ska nå högre mål om hållbarhet. Avfallsplanen behöver tydligare markera värdet av och formulera mål för den fastighetsnära källsorteringen. Biogasproduktionen och biogasanvändningen i Stockholm behöver öka. Produktionskapaciteten för rötning måste ökas rejält. Förutsättningarna för en ny anläggning bör undersökas.

Stockholm som har mycket olika typer av bebyggelse bör driva utvecklingen inom flera olika metoder. En metod som bör studeras är torrkonservering av matavfall. En metod som ger högre biogasutbyte, är luktfritt, lättare att hantera och färre tömningar behövs. Trafik- och renhållningsnämnden bör få i uppdrag att utreda förutsättningarna för att bygga ut ett system för att torrkonservera och samla in matavfall i Stockholm i stor skala, och påbörja ett eller flera pilotprojekt.

Stadens arbete med återvinningsstationer måste utvecklas. Vi socialdemokrater vill undersöka möjligheterna att ge permanenta bygglov för återvinningsstationer istället för tillfälliga bygglov, villkorat med att avskärmning mot närliggande bostäder ska uppställas runt stationerna.

Tillgång till miljöstationer är en viktig faktor för att få återvinning av farligt avfall och el att öka. Här bör ambitionerna höjas. Ett arbete för att öka tillgängligheten till miljöstationer, antingen via fler permanenta miljöstationer eller via fler och tätare stopp med mobil miljöstation, ska påbörjas.

Återvinning av produkter ger stora miljövinster, men återanvändning av produkter ger än större vinster. Det finns på flera håll i Sverige exempel på återvinningscentraler som byggts ut till kretsloppsparkar, med både återvinningscentral och återanvändningscentral. Staden ska undersöka möjligheterna att successivt utveckla Stockholms ÅVC:er till kretsloppsparkar med både återvinnings- och återanvändningscentral. Staden ska också under året finna en lämplig plats för en ny kretsloppspark.

Förfylningen av Stockholm i form av nedskräpning måste åtgärdas. Ett försök att göra det möjligt för stockholmarna att anmäla fulla papperskorgar och därmed få en mer flexibel och bättre fungerande tömning ska genomföras.

Ett annat störande nedskräpningsproblem är cigarettfimpar slängda på gator och torg. Nedskräpning i form av cigarettfimpar kostar varje år Stockholms skattebetalare 100 miljoner i städpengar. Genom innovativa lösningar för att ta om hand fimparna och genom ökade informationsinsatser måste detta problem tas om hand, gärna i kombination med insatser i övrigt mot den skadliga rökningen.

Snöröjningen behöver stärkas och göras mer miljövänlig. En del av politiken handlar om att hantera snömassorna på ett bra sätt. Staden bör därför fortsatt utreda förutsättningarna för en miljövänlig snösmältningsanläggning.

- 4) Stellan F Hamrin (V) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att avslå förslaget till beslut:

Regeringen har nyligen presenterat en utredning som föreslår att kommunen får det fulla ansvaret för all återvinning varigenom de gröna behållarna kan

avskaffas och en verklig fastighetsnära återvinning skapas. Detta måste vara det övergripande målet för arbetet. I övrigt bör kvantitativa mål införas för planens olika delar enligt Vänsterpartiets miljöprogram.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP).

Reservation

Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Mikael Magnusson m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 11

Överklagan av miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut angående beslut om timavgift för ändring av situationsplan på Rigoletto 24 Remiss från Länsstyrelsen i Stockholms län, dnr 5051-2150-2012

Dnr 2011-13995

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden yrkar att länsstyrelsen avslår överklagandet och fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut av den 20 december 2011.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande med bilagor som svar på länsstyrelsens begäran.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrar åt förvaltningschefen att företräda nämnden i ärendet.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 10 september 2012.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

§ 12

ABP – Animaliska biprodukter i butiker

En rapport från miljöförvaltningen

Dnr 2012-11710

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner anmälan om rapporten.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar rapporten till Livsmedelsverket och Jordbruksverket.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 23 augusti 2012.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

§ 13

Rawfood – lågtempererade eller semitillagade livsmedel

En rapport från miljöförvaltningen

Dnr 2012-11816

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner anmälan om rapporten.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar rapporten till Livsmedelsverket för kännedom.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 24 augusti 2012.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

§ 14**Riktad kontroll - Isprojektet 2012, mikrobiologisk provtagning av is****En rapport från miljöförvaltningen**

Dnr 2012-11736

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnamnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnamnden godkänner anmälan om rapporten.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnamnden överlämnar rapporten till Livsmedelsverket för kännedom.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 23 augusti 2012.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

§ 15**Begäran om omprövning av beslut att lägga ned förundersökning avseende misstänkt brott mot livsmedelslagen, AM-7227-10**

Dnr 2009-12617

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnamnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnamnden begär att Riksåklagaren vid Utvecklingscentrum Malmö omprövar City Åklagarkammare i Stockholms beslut den 16 mars 2012 i ärende AM-7227-10 att lägga ned förundersökning avseende misstänkt brott mot livsmedelslagen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 25 september 2012.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) enligt följande:

Fakta och påståenden i målet tyder på att också det anmälda företags leverantör har gjort sig skyldig till förseelser. Leverantören tycks fortfarande ha verksamhet. Det kan vara av vikt att åklagaren också undersöker leverantörens roll.

§ 16**Samråd om Den gröna promenadstaden****Remiss från stadsbyggnadsnämnden**

Dnr 2012-9155

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP):

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att avslå förvaltningens förslag under stycket ”Mål och strategier för den gröna promenadstaden”.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att i övrigt bifalla förvaltningens förslag.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden anför därutöver följande:

I en stad byggd av och för människor behövs intagande grönområden som kompletterar stadsbebyggelsen. Detta är särskilt viktigt i ett växande Stockholm där naturområden nödgas tas i anspråk för ny bebyggelse och det behövs gott om attraktiva och genomtänkta parker och grönområden.

En grönyta lyfter emellertid inte stadsrummet per automatik bara genom att finnas till, utan grönytan är en allmän plats bland andra och dess läge, utformning och innehåll har en inverkan på om det blir ett uppskattat och välutnyttjat rekreativt område eller inte. På samma sätt som det finns dåligt utformade och öde torg finns det dåligt utformade och öde grönytor. Många av stadens mest uppskattade park- och grönområden är inte hyllade på grund av deras storlek, utan tack vare park- och grönområdenas särskilda beskaffenhet samt de omkringliggande områdenas karaktär. Gröna platser är en integrerad del av närmiljön och levande grönytor är en del av levande, urbana stadsmiljöer präglade av en mångfald av bostäder och verksamheter. Den gröna promenadstaden ska därför vara en strategi som fyller nya och existerande stadsdelar med innehåll.

För att detta ska kunna ske är det centralt att stadens strategiska dokument intar ett uttalat kvalitetsperspektiv och är tydligt kring vilka värden som präglar och utmärker socialt- och ekologiskt värdefulla områden. Det är inte kvantitativa

mått i form av täthetsindikatorer och grönytefaktorer som garanterar bra grönområden utan en inspirerad design av hög arkitektonisk kvalitet.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 10 september 2012. Förvaltningen föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:

Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen samt att i övrigt anföra följande:

Den Gröna promenadstaden är ett strategidokument som syftar till att utveckla metoder för planering och utveckling av parker och grönområden med fokus på hur fler stockholmare ska få möjlighet att utnyttja stadens gröna miljöer. Dokumentet utgör även det ramverk som ska mynna ut i vad staden kallar för Stockholms parkprogram.

Miljöpartiet anser att det är mycket bra att Den Gröna promenadstaden är under framtagande. Stora delar av dokumentets innehåll är relevant och det är viktigt att Den gröna promenadstaden får en så bred spridning bland stadens förvaltningar som möjligt, inte minst gäller detta stadens exploateringskontor. Ett viktigt konstaterande som görs är att parkerna och stadens grönområden i ett växande Stockholm kommer att användas av fler människor och utstå större påfrestningar. I nuvarande utformning anser Miljöpartiet dock att dokumentet är lite för spretigt för att fungera som det viktiga strategidokument som planen syftar till att vara.

Inledningsvis beskrivs i dokumentet att Stockholm är en stad som erbjuder storstadskvaliteter samtidigt som staden är en grön stad där naturen, parkerna och de lummiga stränderna är vardagsnära och tillgängliga för alla. Kontoret konstaterar även att det är just de gröna kvaliteterna och vattnet som stockholmarna värderar högst.

Under rubriken ”Park och natur i förändring” beskrivs i dokumentet att ett växande Stockholm innebär att grönområden kommer att behöva tas i anspråk för nya bostäder, arbetsplatser, service och infrastruktur. Dessa ord gör dokumentet motsägelsefullt.

Miljöpartiet anser att stadens parker och grönområden måste likställas med stadens övriga stadskvaliteter. I ett framtida Stockholm måste stadens parker och grönområden rent av värderas högre än infrastruktur avsedd för biltrafik. I ett framtida Stockholm måste staden verka för en stadsplanering som tänker nytt och kreativt. Yteffektiv markanvändning måste prioriteras, likaså bör staden börja se över var i staden infrastruktur avsedd för biltrafik kan grävas ner eller

ändra fysisk karaktär i förmån för anläggande av nya parker och bostäder.

Avseende gröna investeringar vid all exploatering så föreslår vi ett tillämpande av den kompensationsmodell som används i flera tyska delstater. Denna fungerar som en trappa, på samma sätt som modellen för avfallshierarkin. Det första steget innebär att exploatering i ett grönområde ska undvikas. Om detta inte är möjligt ska orsaken bedömas och dokumenteras. I andra hand så ska en exploatering i ett grönområde minimeras. Om detta inte heller är möjligt ska orsaken bedömas och dokumenteras. I tredje hand så ska grönförlusten i ett grönområde vid exploatering kompenseras, i betydelsen att de gröna värden som finns kvar i och vid ett exploaterat område ska förbättras. Vilket kan göras genom anläggande av dammar eller våtmarker, aktiv plantering av arter nödvändiga för en fortsatt biologisk mångfald och/eller aktiv ut/plantering av hotade arter. Om detta inte är möjligt, till exempel därför att hela grönområdet försvinner vid en exploatering ska orsaken bedömas och dokumenteras.

I fjärde hand så ska grönförlusten av ett grönområde ersättas. Vilket innebär att det förlorade grönytan ska kompenseras genom ett återskapande av naturmark på en annan plats, som innan återskapandet inte är grönområde. Det fjärde steget är bindande och ska inte kunna passeras.

Det ska åligga respektive exploatör att ta fram underlag och motiveringar för hur respektive steg ska tillämpas.

Inför det fortsatta arbetet med Den Gröna promenadstaden och det kommande parkprogrammet är det av största vikt att kontoret tydliggör vilka ansvar och roller stadens olika kontor har och utifrån denna utgångspunkt formulerar beskrivningar i syfte att värna den övergripande gröna infrastrukturen i staden och dess omland. Exploateringskontoret spelar en viktig roll i sammanhanget och det är viktigt att tydliggöra att de avtal staden skriver med byggherrar förhåller sig till stadens strategiska planering och dess strategier för markanvändning, beskrivna ibland annat stadens översiktsplan Promenadstaden. Genom att applicera ett övergripande synsätt på den fysiska utvecklingen av staden undviker vi en exploatering som splittrar den gröna infrastrukturen. Ett övergripande synsätt är även av största vikt när ytterstadens stadsdelar förtätas. I dessa områden gäller det att bygga in innerstadens kvaliteter utan att bygga bort de kvaliteter som kännetecknar ytterstadens fördelar i form av god tillgång till natur mm.

Stockholm växer så det knakar och inflyttningen till staden tycks enligt prognoser inte mattas av. En av attraktionskrafterna med att bo och leva i Stockholm är de stora stadsparkerna och stadens många tätortsnära grönområden. För att Stockholm även i framtiden ska vara en attraktiv stad måste utgångspunkten i det framtida Stockholm vara att värna och förstärka stadens grönområden och parker och skapa fler gröna oaser, pocketparks mm. Utgångspunkten inför det fortsatta arbetet måste vara att planera för strukturer som minskar de ekologiska fotavtrycken – inte tvärtom som kontoret beskriver inledningsvis genom att konstatera att grönområden kommer att behöva tas i anspråk för nya bostäder, arbetsplaster, service och infrastruktur.

I det fortsatta arbetet med Den gröna promenadstaden vill Miljöpartiet att stadens gröna kvaliteter uppgraderas till att utgöra en av stadens absolut

viktigaste utgångspunkter. Grönskans betydelse ur ett klimatperspektiv måste lyftas upp och likaså de möjligheter som grönskan kan ge när staden står inför utmaningen att bygga bostäder i bullerstörda lägen. Slutligen anser Miljöpartiet att ambitionen i det fortsatta arbetet måste vara att staden arbetar fram ett dokument som undanröjer och belyser konflikterna mellan exploatering och stadens gröna kvaliteter. Ett nytt modernt synsätt måste appliceras i stadsplaneringen som innebär en exploatering och en bostadsbebyggelse som bistår staden och vår närmiljö med ekosystemtjänster.

- 3) Mikael Magnusson m.fl. (S) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag samt att därutöver anföra att:

Vi tycker att förvaltningens tjänsteutlåtande har välgrundade synpunkter och strategin i sig ger en bra beskrivning av Stockholms grönområden och parker. Tyvärr saknar strategin flera viktiga perspektiv för stockholmarna och flera centrala begrepp som t.ex. fickparker definieras inte.

Barnens behov och tillgång till säkra grönområden måste tas in i programmet. Det är nödvändigt för möjliggöra goda uppväxtvillkor även i en växande storstad, målet måste vara att det inom gångavstånd ska finnas grönområden eller park för alla Stockholms barn. Ett jämställdhetsperspektiv saknas genomgående, det behövs lyftas fram att det ska kännas tryggt att vistas i stadens parker.

Vi vill också se att strategin tar upp hur parker och naturområden kan främja folkhälsan, som flera motionsspår och befintliga spår måste underhållas. På samma sätt ska grönområdena eller parkerna vara tillgängliga och användbara för alla. I nuläget saknar programmet ett inkluderande perspektiv som gör att alla Stockholmare ska kunna använda parkerna och lättare kunna komma ut i naturen.

Stockholms grönområden har också ett egenvärde för att bevara och förstärka den biologiska mångfalden. Strategin saknar konkreta förslag hur biologiska värden kan skyddas.

- 4) Stellan F Hamrin (V) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP).

Reservation

Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Mikael Magnusson m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Stellan F Hamrin (V) enligt följande:

Vi stödjer förvaltningens förslag till beslut med det tillägget att exploatering av grönområden bör ske endast undantagsvis och då bara när särskilda skäl finns och att det inte alls får ske i områden av särskild betydelse för biologisk mångfald. Detta är viktigt att påpeka, eftersom ”Den gröna promenadstaden” helt saknar text rörande relationen till biltrafik, vägar och bebyggelse, samtidigt som just dessa faktorer tillmätts allt större inflytande vid de senaste årens exploatering. Detta har lett till ökad exploatering av grönområden (ex. i Farsta och Skarpnäck/Bagarmossen) och tenderar att omvandla Den Gröna Promenadstaden till en Icke-grön Bilstad, vilket vi starkt vänder oss mot.

§ 17**Undersökning av misstänkt förorenade områden****Ansökan om statliga bidrag**

Dnr 2012-11722

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsämnden uppdrar åt förvaltningschefen att söka statliga bidrag för undersökning av de misstänkt förorenade områdena Lagerholms färgfabrik i Liljeholmen, Lundby Skönfärgeri och kemtvätt på Stora Essingen och Stockholms yllefabrik på Reimersholme.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsämnden överlåter åt förvaltningschefen att besluta om ansvarsutredningar/ansvarsbedömningar för respektive objekt.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 11 september 2012.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Mikael Magnusson m.fl. (S) enligt följande:

Det är oerhört viktigt att områden som eventuellt kan vara förorenade med hälsoskadliga ämnen utreds och därefter saneras, speciellt områden där barn och vuxna frekvent vistas och exponeringen kan bli påtaglig. Då alliansen på riksnivå i årets budget åter igen gjort en neddragning på de pengar som avsätts för hantering av förorenade områden anser vi att det är av stor vikt att

förvaltningen utarbetar en plan för vilka områden som ska utredas och hur dessa ska hanteras framöver, även om statliga pengar inte skulle beviljas. Då detta är en fråga som gäller invånarnas direkta hälsa anser vi att det är viktigt att tillse att det finns utrymme i stadens budget för att genomföra de föreslagna utredningarna under 2013 i det fall statliga bidrag inte beviljas.

§ 18

Programsamråd kv Kabelverket i Älvsjö

Remiss från stadsbyggnadsnämnden

Dnr 2011-17275

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker programförslaget under förutsättning att:
 - a. Planeringen för nya bostäder inom programområdet tillämpar den s k Stockholmsmodellen för buller utan ytterligare avsteg.
 - b. Förvaltningens förslag för Älvsjövägen beaktas.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 3 september 2012.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) enligt följande:

Planarbetet för kv Kabelverket i Älvsjö är ett bra exempel på hur vår översiktsplan menar att staden ska utvecklas. Stockholm ska förtätas både för att klara av att erbjuda bostäder till vår snabbt växande befolkning samtidigt som vi värnar stadens grönytor och bygger en energieffektiv stadsstruktur. Fram till och med nu har Stockholm främst gjort detta genom att ersätta tidigare industrimark med nya bostadsområden. Men när tillgången på övergiven industrimark nu börjar sina och Stockholm fortsätter att växa gäller det att förtäta strategiskt genom att utnyttja grönområden med låga natur- och vistelsevärden.

Förflyttningen av varor och människor i ett växande metroområde kräver ett balanserat transportssystem som är anpassat till den täta stad vi lever i. Det går därför inte att fokusera på biltrafik i framväxande stadsområden som inte längre

är uppbyggda kring bilen. Målsättningen för dessa nya stadsområden i ytterstaden måste vara att de byggs för framtiden med goda möjligheter till kollektivtrafik och cykelmöjligheter för de boende i fokus.

Trafikkontoret och staden i sin helhet har haft olika planer på att gräva ner Älvsjövägen, bland annat som en del av södra inre tvärleden. I dagsläget är det dock inte aktuellt att gräva ner Älvsjövägen, främst av ekonomiska skäl. Problemet med bristfälliga tvärförbindelser i Söderort måste dock av många skäl lösas inom en inte alltför avlägsen framtid. Utöver detta finns även planer i tidigt skede på spårväg längs med sträckan. Dessa planer är dock i ett mycket tidigt skede och är högst osäkra. En spårväg skulle dock kunna bidra till att Älvsjövägen i sin helhet ses över och eventuellt skulle den kunna ge en mindre trafikminskning på Älvsjövägen. Frågor som rör förändringar av gatunät bör dock ses i ett större sammanhang och inte kopplas till ett enskilt detaljplaneärende.

Särskilt uttalande lämnas av Mikael Magnusson m.fl. (S) enligt följande:

Det är väldigt positivt att det byggs nya bostäder i bostadsbristens Stockholm. Samtidigt är det viktigt att man inte gör intrång på och förstör värdefulla spridningsvägar och naturmark och vi vill att Solbergaskogen och de naturvärden som finns där skyddas i största möjliga möjligaste mån.

§ 19

Förlängning av samarbetsavtal avseende kommunal energi- och klimatrådgivning mellan kommunerna i Stockholms län, Håbo kommun (Uppsala län) samt KSL

Dnr 2012-10819

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förlängning av samarbetsavtal.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrar till förvaltningschefen att teckna avtal om förlängning av samarbetsavtal.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden översänder beslutet till KSL.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 28 augusti 2012.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

§ 20

Förslag till förbud mot bisfenol A i termopapper – synpunkter på Kemikalieinspektionens rapport

Remiss från miljödepartementet, dnr M2012/1772/Ke

Dnr 2012-10050

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsämnden tillstyrker förslaget.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsämnden föreslår att Kemikalieinspektionen ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett förbud mot användning av samtliga bisfenoler i termopapper.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 4 september 2012.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Mikael Magnusson m.fl. (S) och Stellan F Hamrin (V) enligt följande:

Vi stödjer förvaltningens förslag till beslut och anser att ett förbud mot samtliga bisfenoler i termopapper ska införas snarast. Vi vill påpeka följande:

- KemI:s rapport visar mycket tydligt vilka hårda krav som EU:s kemikalielagstiftning ställer på vetenskapligt underlag för en enda kemikalie inom ett enda användningsområde.
- BPA har många olika användningsområden varav termokvitton är endast ett.
- Med nuvarande arbetssätt kommer den europeiska kemikaliekontrollen att halka längre och längre efter den kemikalieproducerande industrins produktutveckling.
- Nästa revidering av den europeiska kemikalielagstiftningen måste därför utgå från kemikaliers inneboende egenskaper snarare än mycket detaljerade studier av enskilda ämnen i varje användningsområde.
- Sverige verkar dessutom vara rätt

passivt i att utveckla den europeiska kemikaliekontrollen. REACH har en kandidatlista för kemikalier som eventuellt skall bli föremål för restriktioner eller förbud. Framåtsyftande företag använder denna lista som underlag för vilka kemikalier som företagen vill undvika. Listan utgör också den legala grunden när tillsynsmyndigheterna kontaktar handeln. En framåtsyftande kemikaliepolitik bör därför arbeta aktivt med att fylla på kandidatlistan med nya ämnen. Men den europeiska kemikaliemyndigheten ECHA:s rapport från februari 2012 (den s k CoRAP-listan) visar att Sverige endast arbetar med tre ämnen medan Finland arbetar med fem, Danmark med sju och Nederländerna med 11.

- KemI bör ta initiativ till en samlad genomgång av de exponeringsvägar för BPA som kan antas ha betydelse för barns hälsa.

Vi anser därutöver att staden och staten ytterligare bör verka för ett förbud mot andra produkter som innehåller bisfenol A och övriga bisfenolderivat, speciellt material som kommer i kontakt med dricksvatten och livsmedel. Inom ramen för den kemikalieplan som är under framtagande bör även användning av bisfenolinnehållande material förbjudas inom stadens verksamheter.

§ 21

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till grundvattenbortledning vid byggande och drift av Förbifart Stockholm

Remiss från mark- och miljödomstolen, mål M 3346-11

Dnr 2011-18905

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens yttrande som svar på remissen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden översänder beslutet i 7 exemplar till mark- och miljödomstolen.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 10 september 2012.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP) och Mikael Magnusson m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:

1. Yrka på att samtliga dispens- eller tillståndspliktiga åtgärder, enligt föreskrifterna för Hansta och Sätmaskogens naturreservat som krävs för byggandet, ska prövas av mark- och miljödomstolen. Ansökan ska kompletteras med erforderlig utredning. Miljö- och hälsoskyddsnämnden vill beredas tillfälle att yttra sig över utredningen.
2. I övrigt godkänna förvaltningens yttrande som svar på remissen.
3. Omedelbar justering.
4. Översända beslutet i 7 exemplar till mark- och miljödomstolen.
5. I övrigt anföra följande:

Vi anser att det inte räcker med en plan då det kan behövas sanktioner för att säkra att planen följs. Det kan också behövas kompensationsåtgärder enligt 7 kap 7 § krav på att "intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område." Vi ser inte att detta kommer att finnas med enligt den ordning som nu föreslås. Vi anser därför att planen för samtliga åtgärder ska finnas med nu, men att samtliga tillstånd och dispenser ska ställas till mark- och miljödomstolen allt eftersom tiden för arbetets påbörjande närmar sig.

- 3) Stellan F Hamrin (V) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att avbryta hela projektet samt att därutöver anföra;
 1. MHN avstyrker hela Förbifarten p.g.a. dess oförenlighet med uppsatta Klimatmål. Trafikverkets senaste bedömning visar bl.a. att trafiken måste minska med minst 20 % i tätortsområden (inte öka med minst 5 %) och att fordonsflottan år 2020 p.g.a. dagens bilköp till stor del kommer att bestå av fossilberoende fordon. Vi noterar också att lastbilstrafiken kontinuerligt ökar sina totala utsläpp trots åtgärder i motsatt riktning.
 2. Om byggandet av Förbifarten igångsätts innan det slutligen stoppas motsätter vi oss utifrån bl.a. Miljöförvaltningens bedömningar intrång i existerande Naturreservat vad gäller vattenverksamhet och kräver alternativa åtgärder. Detsamma gäller de allvarliga inskränkningar som drabbar friluftslivet i/på vatten, isar, öar och stränder som drabbar de 4 berörda naturreservaten och de riksintressen som gäller för Mälaren vad gäller friluftslivet. Vi begär också att NV:s riktlinjer vad gäller buller ska gälla vid bedömningen av hamnanläggningar. I övrigt tillstyrker vi i allt väsentligt förvaltningens synpunkter.
 3. Möjligheten att öka tillrinningen av renat vatten till Igelbäcken i anslutning till det s.k. Stordiket vid Akalla bör undersökas liksom möjligheten att genom ändrad reglering av Igelbäckens källsjö öka vattenföringen under lågvattenperioder. Det är också av ekologiska skäl bättre att tillföra ev. dricksvatten, vilket bör vara en absolut sista utväg, till källsjön istället för direkt till Igelbäcken. Liknande lösningar bör prövas för Sätmasköcken genom skapandet av nya gölar/våtmarker om så behövs.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP) och Mikael Magnusson m.fl. (S).

Reservation

Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 22

Resa till World Biofuel Symposium, Kina

Dnr 2012-12597

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner resa till Kina för Helene Carlsson.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 11 september 2012.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

§ 23

Miljö- och hälsoutredningen 2012 – Värdering av påverkansfaktorer och källor

Dnr 2011-4039

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens rapport Miljö- och hälsoutredning 2011 – Värdering av påverkan och källor.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att Miljö- och hälsoutredningen, vid sidan om lagstiftning och uppdrag i budget, ska utgöra ett underlag för prioritering av förvaltningens aktiviteter i verksamhetsplaneringen.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att aktualisering av Miljö- och hälsoutredningen fortsättningsvis ska ske med tre års intervall med nästa avrapporteringstillfälle år 2015.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 10 september 2012.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP) och Mikael Magnusson m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:

1. Godkänna anmälan av förvaltningens rapport Miljö- och hälsoutredning 2011- värdering av påverkan och källor.
2. Miljö- och hälsoutredningen ska fortsättningsvis ske med två års intervall med nästa avrapporteringstillfälle 2014.
3. I övrigt anföra följande:

Miljö- och hälsoutredningen ska både tjäna som beskrivning av miljösituationen i Stockholm och som underlag för prioriteringar av tillsynsverksamheten och miljöförvaltningens övriga arbete. Med denna bakgrund tycker vi att det är rimligt att utredningen uppdateras och presenteras minst två gånger per mandatperiod då utfallet av utredningen starkt bör styra nämndens prioriteringar. Utredningen bör även få konsekvenser för prioriteringar utanför nämnden. Vi anser i övrigt att det vore lämpligt att miljö- och hälsoutredningen presenteras i början av en mandatperiod för att sedan kunna följas upp efter två år av samma politiska församling.

- 3) Stellan F Hamrin (V) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:

Vi anser att utredningen bör presenteras vartannat år både för att det behövs i sak och för att det annars kommer i otakt med mandatperioderna.

Vi instämmer i övrigt i allt väsentligt med förvaltningens synpunkter och bedömningar men vill komplettera med följande förändringar;

- 1) Koppar utgör ett stort problem i stadens miljö med höga halter i en stor del av staden. Sedan 2005 har dessutom halterna av koppar i rötslam ökat med runt 30 %, och riskerar att inte uppfylla kraven för rötslam. Här krävs förslag på åtgärder för att vända utvecklingen.
- 2) Miljömålet *Ingen övergödning* kräver kraftfulla åtgärder för att uppnås. I problembeskrivningen saknas uppgifter om den kanske väsentligaste källan i övergödda sjöar nämligen allt för stora mörtfiskbestånds bidrag till växtplanktons tillväxt genom sin predation på djurplankton och genom konsumtion av fosforrika ”sediment” (jmf motivet till förra årets världsvattenpris). I sjöar avlastade tidigare alltför stora näringstillskott är ofta mörtfiskreduktion ett snabbt och billigt sätt att restaurera sjöar av ovan nämnda skäl.
- 3) Målet ett rikt djur- och växtliv urholkas successivt p.g.a. ytförluster och barriärer. Exploateringen av grönområden fortgår med oförminskad takt. Promenadstads-strategin med byggande i bl.a. gröna kilar kommer att ytterligare urholka uppsatta mål, vilket bör tydliggöras och åtgärdas.
- 4) Dålig luftkvalité inomhus är ett olöst och växande problem. Omkring hälften av våra skolor och förskolor har bristande ventilation och problemen

med fukt och mögel ökar. I första hand de runt 25 % av stadens invånare som är överkänsliga eller allergiska drabbas hårt av detta. Åtgärder måste vidtas genom enkäter till i första hand alla stadens skolor, förskolor och äldreboenden kombinerade med mätning av fukt och gifthalter vid golv.

- 5) Elektromagnetiska fält uppstår också vid mobilmaster och mobiltelefoner, vilket förbigås. Det är felaktigt att påstå att det saknas belägg för skador av EM fält i radiofrekvensområdet. Bl.a. har Prof Hagnell i Örebro har visat att runt 100 personer dör i förtid p.g.a. cancer i den hörselnerv som är mest belastad vid mobilsamtal, vilket accepterats av WHO, som också varnar för risken med denna typ av strålning – i första hand vad gäller barn och ungdomar. En stor grupp i Lund under ledning av Prof. Persson har visat att blod-hjärnbarriärer i försöksdjurs hjärnor delvis upphör att fungera vid strålning jämförbar med den som skapas vid mobiltelefonsamtal. Inga av dessa studier har vederlagts och de studier som påvisar ingen eller liten risk har gällt andra typer av orsakssammanhang. WHO's expertgrupp med sin nye Ordf. - den tidigare svenske ordf. tvingades att omedelbart avgå i vintras p.g.a alltför nära relationer till mobiltelefonindustrin - har gradvis skärpt sin bedömning av riskerna. Risken bör upprättas.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Karin Karlsbro (FP) och Mikael Magnusson m.fl. (S).

Reservation

Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) enligt följande:

Det är viktigt att stadens resurser går dit de gör mest nytta för att erbjuda kommunens invånare en så bra service som möjligt. Om resultatet av miljö- och hälsoutredningen ändras väldigt lite från år till år, och kräver en stor arbetsinsats som inte ger ett motsvarande resultat, är det rimligt att endast genomföra en miljö- och hälsoutredning vart tredje år. Om detta sker är det emellertid viktigt att miljö- och hälsoutredningen ligger rätt i policycykeln så att en nyligen uppdaterat utredning alltid finns tillgänglig som grund när staden tar fram ett nytt miljöprogram.

Det är även viktigt att analysera vad staden kan göra med de resurser, i arbetstimmar och budgetutrymme, som frigörs när miljöförvaltningen övergår till att genomföra en miljö- och hälsoutredning vart tredje år i stället för varje år. Vi utgår från att denna förändring också utvärderas noga.

Särskilt uttalande lämnas av Mikael Magnusson m.fl. (S) enligt följande:

Vi tillstyrker förvaltningens förslag till beslut med följande kommentarer:

2012 års Miljö- och hälsoutredning visar på många positiva trender. Uppgraderingen av kvicksilver måste få betydelse i tillståndsgivningen för bland annat energianläggningar i Stockholmsområdet. Utredningens största brist gäller kemikalier.

- Förvaltningen bör ta initiativ till att utveckla en metodik för att systematiskt kartlägga hur halterna utvecklas hos barn och gravida kvinnor av de kemikalier som kan ha störst betydelse för barns hälsa.
- Metodiken bör också omfatta principer för hur olika kemikalier skall prioriteras.
- Förvaltningen bör dessutom utveckla en metodik för att kartlägga de viktigaste exponeringsvägarna för de kemikalier som ges högst prioritet.
- Detta arbete kan med fördel göras tillsammans med Göteborg och Malmö och kanske också en och annan europeisk stad.

Det material som kommer fram i ett sådant arbete kommer att ha stor betydelse för Stockholms egen kemikaliepolitik, för den offentliga upphandlingen, för forskningen samt sannolikt också för det fortsatta arbetet inom EU:s kemikaliekontroll.

§ 24

Skrivelse "Stockholmarnas klimatutsläpp" från Katarina Luhr m.fl. (MP)

Dnr 2012-13356

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Skrivelse från Katarina Luhr m.fl. (MP) anmäls och överlämnas till miljöförvaltningen för beredning.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag.

§ 25

Skrivelse "Risk för böter vid eventuell fällande dom i EU-domstolen om luftkvalitet" från Katarina Luhr m.fl. (MP)

Dnr 2012-13355

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Skrivelse från Katarina Luhr m.fl. (MP) anmäls och överlämnas till miljöförvaltningen för beredning.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag.

§ 26

Förvaltningschefens information

Förvaltningschefen Gunnar Söderholm informerar om resultatet av stadens senast genomförda serviceundersökning.

Förvaltningschefen Gunnar Söderholm påminner om att tvådagarskonferensen Building Sustainability Sweden 2012 hålls den 18-19 oktober och att alla i nämnden är välkomna att delta.

Gunnar Söderholm informerar om de utbildningstillfällen i stadens ledningssystem som kommer hållas under hösten.

Beslut

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att bevilja samtliga nämndens ledamöter arvoderat deltagande på utbildning om stadens styrning och ledning (ILS) och ILS-webb.

Enhetschefen Åsa Hoffmann informerar om avdelningen för hälsoskydds arbete med bostadsärenden.

Avdelningschefen Daniel Selin informerar om den skadliga substansen DMAA som förvaltningen uppmärksammat genom sitt projekt rörande kontroll av kosttillskott.

Vid protokollet

Ingrid Mårtenson